

SELETUSKIRI

Saaremaa Vallavolikogu määruse „Saaremaa valla 2024. aasta I lisaeelarve“ eelnõu juurde

Saaremaa valla 2024. aasta I lisaeelarve kogumaht on 10 003 446 eurot. Lisaeelarve koostamise vajaduse on põhjendanud järgnevad asjaolud:

- selgunud on täiendavad riigieelarvest eraldatavad vahendid;
- eelarveaasta jooksul on laekunud sihtotstarbelisi toetusi, mida esialgses eelarves pole kavandatud;
- eelarvesse võetakse 2023. aastal kavandatud, kuid lõpetamata projektide vahendid;
- vajalik on ümberpaigutuste tegemine põhitegevuse kulude ja investeeringuobjektide vahel;
- selgunud on lisavajadused, mis toovad kaasa täiendavaid väljaminekuid.

2024. aasta kinnitatud eelarvet muudetakse I lisaeelarvega alljärgnevalt:

- põhitegevuse tulud suurenevad 2 918 238 eurot;
- põhitegevuse kulud suurenevad 4 298 856 eurot;
- investeerimistegevuse saadavad toetused suurenevad 2 934 802 eurot;
- põhivara soetus suureneb 5 452 705 eurot;
- osaluste soetus suureneb 251 885 eurot;
- antavad laenud suurenevad 60 000 eurot;
- tagasilaekuvad laenud suurenevad 60 000 eurot;
- likviidseid varasid võetakse kasutusele summas 4 150 406 eurot.

Kohaliku omavalitsus üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi *KOFS*) § 26 lõike 1 kohaselt võib eelarvet eelarveaasta jooksul muuta lisaeelarvega. Sama paragrahvi lõike 4 alusel võib vallavalitsus sihtotstarbeliselt eraldatud vahenditest või annetustest teha kulutusi ilma lisaeelarvet koostamata. Lisaeelarve koostamisel peab sihtotstarbelised toetused või annetused ja nende alusel tehtavad kulutused seal ka kajastama. Seega on selliste kulutuste tegemine vallavalitsuse pädevuses ning volikogus enam eraldi otsustamist ei vaja. Sihtotstarbeline toetus (sh riigieelarveline) laekub lepingute või riigi õigusaktide alusel ning vallavalitsus saab vahendeid kasutada vaid lepingus või riigi õigusaktis määratud otstarbel.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud suurenevad kokku summas 2 918 238 eurot, sealhulgas kaupade ja teenuste müük 136 863 eurot, saadavad toetused 2 768 062 eurot ja muud tegevustulud 13 313 eurot.

Tabel 1. Sihtotstarbelised toetused ning kaupade ja teenuste müük (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse tulud	
	Kaupade ja teenuste müük, muud tulud	Saadavad toetused
01 Üldised valitsussektori teenused	0	514 790
03 Avalik kord ja julgeolek	0	26 000
04 Majandus	24 789	378 898
05 Keskkonnakaitse	0	31 200
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	16 422	295 662
09 Haridus	90 694	1 314 151
10 Sotsiaalne kaitse	18 271	207 361
Kokku	150 176	2 768 062

Tulud kaupade ja teenuste müügist suurenevad 136 863 euro võrra (tabel 1), mille moodustavad peamiselt vallavalitsuse hallatavate asutuste piletimüügi-, reklaami- ja renditulud. Eelarvesse on võetud vallavalitsuse renditulu 15 000 eurot, üldhooldekodude ja haridusasutuste toitlustusteenusest saadav tulu 70 812 eurot ning projektidest laekunud omatulud summas 51 051 eurot. Muude tegevustuludena summas 13 313 eurot kajastatakse kindlustuse poolt hüvitatud kahjunõuded. Saadavad toetused suurenevad 2 768 062 euro võrra, sealhulgas riigieelarve tasandus- ja toetusfond summas 992 278 eurot. Samas ulatuses suurendatakse ka põhitegevuse kulusid (tabel 5).

Suuremad sihtotstarbelised toetused on esitatud tegevusalade lõikes tabelis 2.

Tabel 2. Suuremad sihtotstarbelised toetused (eurodes)

Tegevusala	Suuremad toetused (alates 10 000 eurost)	Summa
01 Üldised valitsussektori teenused	Rahandusministeerium, projekt „Euroopa Parlamendi valimiste korraldamise kulud“ *	91 911
03 Avalik kord ja julgeolek	Päästeamet, projekt „Kodud tuleohutuks“ *	26 000
04 Majandus	Keskkonnainvesteeringute Keskus SA, projekt "Abruka looduskaitse taristu hooldamine"	12 126
04 Majandus	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA, projekt "Turismi sihtkohtade juhtimisorganisatsioonide sihtfinantseerimise programm"	257 000

Tegevusala	Suuremad toetused (alates 10 000 eurost)	Summa
05 Keskkonnakaitse	Keskkonnainvesteeringute Keskus SA, projekt „Eterniidijäätmete kogumine Saaremaa valla elanikelt“ *	30 000
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Riigi Tugiteenuste Keskus, projekt "Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus"	10 500
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA, projekt "Rahva- ja kogukonnamajade ruumibroneerimissüsteem"	10 500
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Eesti Rahvakultuuri Keskus, projekt "Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulud"	73 094
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Tervise Arengu Instituut, projekt "Tervisedendus"	12 600
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, projekt „Uus algus – noorte toetamine“ *	118 445
09 Haridus	Haridus- ja Teadusministeerium, Kodulähedase algkooli toetus *	94 310
09 Haridus	Haridus- ja Teadusministeerium, projekt „Ainesektsioonid ja -olümpiaadid“ *	43 490
09 Haridus	Eesti Rahvakultuuri Keskus, projekt "Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulu"	11 738
09 Haridus	Füüsilised isikud, projekt "Suusalaager"	13 275
09 Haridus	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, projekt "Hariduse IKT keskse juhtimismudeli rakendamine Saaremaa ja Muhu vallas"	557 919
10 Sotsiaalne kaitse	Tervise Arengu Instituut, projekt "Imelised aastad"	15 200
10 Sotsiaalne kaitse	Tervisekassa, projekt "Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse õendusteenuse osutamine"	42 984
10 Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalministeerium, projekt „Piirkondliku paindlikkusega inimesekeskne hoolekandemudel“	61 462
10 Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalministeerium, projekt „Vaimse tervise teenuse toetus Saaremaa elanikele“ *	77 895

* - lisandunud suuremad projektitoetused I lisaeelarve II lugemiseks

Võrreldes I lisaeelarve eelnõu I lugemisega suurenesid II lugemisega põhitegevuse tulud 601 982 eurot. Sellest suurema osa moodustavad sihtotstarbelised toetused summas 518 530 eurot.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud suurenevad kokku 4 298 856 eurot, sealhulgas antavad toetused tegevuskuludeks 883 383 eurot ja muud tegevuskulud 3 415 473 eurot. Lisaeelarvega antakse 603 951 euro ulatuses lisakulude tegemise õigus, mille katteallikas on likviidsed vahendid (tabel 3).

Tabel. 3. Täiendavad põhitegevuse kulud likviidsetest vahenditest (eurodes)

Tegevusala	Kulude kirjeldus	Summa
01 Üldised valitsussektori teenused	Vallavalitsuse sõidukite ülalpidamiskulud	24 599
03 Avalik kord ja julgeolek	Kütusetanker kriisivalmiduse tagamiseks	1 958
03 Avalik kord ja julgeolek	Projekti „Kodud tuleohutuks“ omaosalus *	20 000
04 Majandus	MTÜ Saarte Energiaagentuur projekti omaosaluse toetus ja garantiikiri *	191 152
04 Majandus	Arstitudengite stipendium	2 000
04 Majandus	Projekti „MATA projektid – ümberõpe maakonnas“ omaosalus	16 667
04 Majandus	Projekti „Avaliku ja erasektori koostöövõimalused sadamate arendamiseks (Est-Lat)“ omaosalus	26 500
04 Majandus	Automaatse tuleohutussüsteemi tööd	55 000
04 Majandus	Vallavara kindlustushanke kallinemine	10 031
04 Majandus	Kuressaare linnapargi teede remont *	60 000
05 Keskkonnakaitse	Kuressaare linnapargi aia remont	8 200
05 Keskkonnakaitse	Sõidukite ja masinate ülalpidamiskulud	6 000
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Esindusvõistkondade toetus	1 700
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Eestimaa Spordiliidu Jõud suvemängude vastuvõtu korraldamine *	2 500
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Kuressaare linnuse raveliinide ja glassiide projekteerimiseks lähteülesande koostamine *	6 000
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Automaatse tuleohutussüsteemi tööd	45 000
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	SA Kuressaare Teater toetus	3 051
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Projekti „MATA projektid – noorte areng“ omaosalus	6 667
09 Haridus	Õpetaja palga alammäära muutusest tingitud tööjõukulude kasv haridusasutustes	90 426
09 Haridus	Õpetaja palga alammäärast tingitud eralasteaedade ja -hoidude toetuse kasv	22 200
10 Sotsiaalne kaitse	Sõidukite ülalpidamiskulud	4 300
Kokku		603 951

* - lisandunud täiendavad kulud likviidsetest vahenditest I lisaeelarve II lugemiseks

Täiendavalt on põhitegevuse kuludes kajastatud eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekud summas 812 660 eurot (tabel 4), mille puhul on tegemist ühekordse iseloomuga põhitegevuse kuludega.

Tabel 4. Eelmisel aastal kasutamata vahendite põhitegevuse kulud (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse kulud	
	Antavad toetused	Muud tegevuskulud
01 Üldised valitsussektori teenused	0	8 521
03 Avalik kord ja julgeolek	0	16 843
04 Majandus	31 168	98 724
05 Keskkonnakaitse	0	172 736
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	36 600
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	14 493	113 940
09 Haridus	0	276 405
10 Sotsiaalne kaitse	8 327	34 903
Kokku	53 988	758 672

Eelarvesse võetakse põhitegevuse kulud vastavalt saadud sihtotstarbelistele toetustele ning kaupade ja teenuste müügist saadavale tulule summas 2 838 804 eurot (tabel 5).

Tabel 5. Täiendavatest põhitegevuse tuludest tehtavad kulud sh tasandus- ja toetusfond (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse kulud	
	Antavad toetused	Muud tegevuskulud
01 Üldised valitsussektori teenused	0	95 830
03 Avalik kord ja julgeolek	0	26 000
04 Majandus	187 991	211 777
05 Keskkonnakaitse	0	31 200
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	0
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-21 901	312 084
09 Haridus	2 300	1 396 891
10 Sotsiaalne kaitse	371 000	225 632
Kokku	539 390	2 299 414

KOFS § 28 lõike 5 kohaselt klassifitseeritakse ümber põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud vastavalt põhivara arvele võtmise reeglitele (tabel 6).

Tabel 6. Põhitegevuse kulude ja investeerimis- ja finantseerimistegevuse ümberpaigutused (eurodes)

Tegevusala	Ümberpaigutused	
	Põhitegevuse kulud	Investeerimis- ja finantseerimistegevuse kulud
01 Üldised valitsussektori teenused	77 266	0
04 Majandus	-8 975	-234 360
05 Keskkonnakaitse	-46 619	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	158 750
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	11 844	32 169
09 Haridus	9 925	0
Kokku	43 441	- 43 441

I lisaeelarve eelnõu II lugemisega suurenevad põhitegevuse kulud I lugemisega võrreldes 856 920 eurot. Sellest antavad toetused tegevuskuludeks suurenevad 193 452 eurot ja muud tegevuskulud 663 468 eurot.

Investeeringistegevuse tulud

Investeeringistegevuse tulud suurenevad summas 2 934 802 eurot ning koosnevad põhivara soetuseks saadavatest toetustest.

Eelarvesse võetakse:

1. Kultuuriministeeriumi toetus Kuressaare multifunktsionaalse jalgpallihalli rajamiseks summas 2 500 000 eurot;
2. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi toetus Kuressaare Ida-Niidu Lasteaia moodulmaja ehitamiseks summas 422 453 eurot;
3. Muinsuskaitseameti toetus Mustjala piirkonna Silla kalmistu kabeli rekonstrueerimiseks summas 12 349 eurot. *

** - lisandunud investeeringutoetused I lisaeelarve II lugemiseks*

Investeeringustegevuse kulud

Investeeringustegevuse kulud koosnevad põhivara soetuse suurenemisest summas 5 452 705 eurot ja osaluste soetusest summas 251 885 eurot. Saaremaa Vallavolikogu 28. märtsi 2024 otsusega nr 1-3/16 antakse Sihtasutusele Saare Arenduskeskus laenu summas 60 000 eurot tagasimaksetähtajaga 31. detsember 2024.

Eelarvesse võetakse 2023. aasta eelarves kinnitatud objektide ületulevad kulud kokku summas 2 467 726 eurot (tabel 7).

Tabel 7. Ületulevad investeeringud 2023. aastast (eurodes)

Tegevusala	Kulude kirjeldus	Summa
04 Majandus	Kuressaare Tallinna tänava projekteerimine	10 296
04 Majandus	Kuressaare Raudtee tänava ja ringristmiku Pihla tänavaga ümberehitamine	42 612
04 Majandus	Kihelkonna piirkonna Vesiko silla projekteerimine	13 420
04 Majandus	Kihelkonna piirkonna Papissaare kalasadama taristu eelprojekt	22 216
04 Majandus	Planeeringud ja projektid	67 991
04 Majandus	Kuressaare Lootsi tänava ja silla projekteerimine	62 116
05 Keskkonnakaitse	Kudjape kalmistu soojaku soetamine	6 082
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	Tänavavalgustuse taristu rekonstrueerimine	10 032
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	Lemmikloomade turvakodu hoone rekonstrueerimine	89 315
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Kuressaare multifunktsionaalse jalgpallihalli rajamine	81 878
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Kuressaare linnastaadioni hoone projekteerimine	72 743
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Kuressaare Tuulte Roosi korvpalliväljaku rajamine	25 000
09 Haridus	Lümanda Karu-Kati Lasteaia hoone laiendamine	199 455
09 Haridus	Kuressaare Tuulte Roosi Lasteaia garantiitööde teostamine	49 737
09 Haridus	Kuressaare Ida-Niidu Lasteaia moodulmaja ehitamine	398 644
09 Haridus	Kuressaare Rohu Lasteaia väikese maja projekteerimine ja ehitamine	668 000
09 Haridus	Kuressaare Vanalinna Kooli hoone ja staadioni rekonstrueerimine	626 717
09 Haridus	Laimjala mõisahoone projekteerimine	21 473
Kokku		2 467 726

Võrreldes I lisaeelarve eelnõu I lugemisega suurenevad investeeringustegevuse kulud 97 349 eurot, millest 50 000 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest.

Investeeringisobjektide omaosalusest suunatakse ümberpaigutusena 107 778 eurot projektide omaosaluste katteks, sh toetusena 50 093 eurot Sihtasutuse Saare Arenduskeskus projekti „Ettevõtluse tugiteenuste jätkusuutlikkuse tagamine“.

Tagavere tuletõrje veevõtukoha remontimiseks võetakse eelarvesse likviidsetest vahenditest 13 500 eurot.

AS Kuressaare Veevärk aktsiakapitali suurendatakse summas 251 885 eurot. Summa kaetakse ümberkandega 120 000 euro ulatuses valla teede ja tänavate investeeringute eelarvest ning 12 500 euro ulatuses Kuressaare multifunktsionaalse jalgpallihalli vahenditest Kuressaare Veevärgi poolt teostavate tööde katteks. 93 135 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest ja 26 250 eurot Saaremaa valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava koostamise 2023. aasta jäägist.

Kuressaare multifunktsionaalse jalgpallihalli rajamiseks lisatakse eelarvesse 2 487 500 eurot Kultuuriministeeriumi toetusest

Kuressaare multifunktsionaalse jalgpallihalli elektrilise UTV soetamine kaetakse ümberpaigutusena jalgpallihalli majandamiskuludest summas 35 000 eurot. *

Mustjala piirkonna Silla kalmistu kabeli rekonstrueerimine kaetakse 12 349 euro ulatuses Muinsuskaitseameti toetusest ning 3 087 euro ulatuses ümberpaigutusena projektide omaosaluse eelarvest.

Kuressaare Vanalinna Kooli tehnoloogiahoone ja staadionihoone ehitamine summas 600 200 eurot kaetakse 560 000 euro ulatuses likviidsetest vahenditest ning 40 200 euro ulatuses ümberpaigutusena planeeringute ja projektide vahenditest. Koolihoone tuleohutussüsteemide projekteerimine ning paigaldamine summas 26 454 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest.

Sõiduki soetamine projekti „Hariduse IKT keskse juhtimismudeli rakendamine Saaremaa ja Muhu vallas“ summas 24 867 eurot kaetakse 60% ulatuses Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi toetusest.

Kihelkonna Hooldekodu abihoone remont summas 50 000 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest.*

** - lisandunud investeeringud I lisaeelarve II lugemiseks*

Kinnitatud 2024. aasta koondeelarve suureneb I lisaeelarvega 10 003 446 euro võrra, millest eelnõu II lugemise osa on 954 269 eurot ja koondeelarve maht on seejärel 85 853 611 eurot.

Saaremaa valla 2024. a I lisaeelarve koond

Kirje nimetus	2024. a kinnitatud eelarve	I lisaeelarve	2024. a koondeelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	63 976 351	2 918 238	66 894 589
Maksutulud	39 372 633	0	39 372 633
Tulud kaupade ja teenuste müügist	4 286 943	136 863	4 423 806
Saadavad toetused tegevuskuludeks	20 116 775	2 768 062	22 884 837
Muud tegevustulud	200 000	13 313	213 313
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	59 445 615	4 298 856	63 744 471
Antavad toetused tegevuskuludeks	6 925 911	883 383	7 809 294
Muud tegevuskulud	52 519 704	3 415 473	55 935 177
01 ÜLDISED VALITSUSEKTORI TEENUSED	6 563 062	206 216	6 769 278
Antavad toetused tegevuskuludeks	55 275	0	55 275
Muud tegevuskulud	6 507 787	206 216	6 714 003
03 AVALIK KORD JA JULGEOLEK	57 700	64 801	122 501
Antavad toetused tegevuskuludeks	11 000	0	11 000
Muud tegevuskulud	46 700	64 801	111 501
04 MAJANDUS	4 228 926	882 035	5 110 961
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 536 094	502 404	3 038 498
Muud tegevuskulud	1 692 832	379 631	2 072 463
05 KESKKONNAKAITSE	2 602 726	171 517	2 774 243
Muud tegevuskulud	2 602 726	171 517	2 774 243
06 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	371 500	36 600	408 100
Antavad toetused tegevuskuludeks	47 000	0	47 000
Muud tegevuskulud	324 500	36 600	361 100
07 TERVISHOID	40 000	0	40 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	40 000	0	40 000
08 VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	5 678 965	495 378	6 174 343
Antavad toetused tegevuskuludeks	817 963	-26 848	791 115
Muud tegevuskulud	4 861 002	522 226	5 383 228
09 HARIDUS	32 839 618	1 798 147	34 637 765
Antavad toetused tegevuskuludeks	653 842	28 500	682 342
Muud tegevuskulud	32 185 776	1 769 647	33 955 423
10 SOTSIAALNE KAITSE	7 063 118	644 162	7 707 280
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 764 737	379 327	3 144 064
Muud tegevuskulud	4 298 381	264 835	4 563 216
PÕHITEGEVUSE TULEM	4 530 736	-1 380 618	3 150 118
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-9 962 000	-2 769 788	-12 731 788
Põhivara müük (+)	300 000	0	300 000
Põhivara soetus (-)	-9 537 000	-5 452 705	-14 989 705
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 376 000	2 934 802	4 310 802
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-536 000	0	-536 000
Osaluste soetus (-)	-50 000	-251 885	-301 885
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	60 000	60 000
Antavad laenud (-)	0	-60 000	-60 000
Finantstulud (+)	185 000	0	185 000
Finantskulud (-)	-1 700 000	0	-1 700 000
EELARVE TULEM	-5 431 264	-4 150 406	-9 581 670
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	3 908 450	0	3 908 450
Kohustuste võtmine	8 490 000	0	8 490 000
Kohustuste tasumine	-4 581 550	0	-4 581 550
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-1 522 814	-4 150 406	-5 673 220
Eelarve maht kokku	75 850 165	10 003 446	85 853 611